

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Europaudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 21. april 2020
Kontor: Stats- og Menneskerets-
kontoret
Sagsbeh: Halit Sert
Sagsnr.: 2020-0032/06-0110
Dok.: 1440857

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 172 (Alm. del), som Folketingets Europaudvalg har stillet til justitsministeren den 24. marts 2020. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Morten Messerschmidt (DF).

Nick Hækkerup

/

Anna-Sophie Saugmann-Jensen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 172 (Alm. del) fra Folketingets Europaudvalg:

”Skal svaret på spørgsmål 160 (alm. del, folketingsåret 2019-20) forstås sådan, at den danske overdragelse af beføjelser til EU én til én følger det, som EU’s egne myndigheder måtte udlede af de traktater, Danmark har tiltrådt, sådan at der ikke er mulighed for national efterprøvelse heraf?”

Svar:

1. Der blev med spørgsmål 160 (Alm. del), som Retsudvalget stillede til justitsministeren den 25. februar 2020, spurgt til, om Justitsministeriet mener, at Danmark har overført beføjelse til EU efter grundlovens § 20 til, at der kan fastsættes regler om mindstelønninger på EU-niveau med bindende retskraft for Danmark. Spørgsmålet blev besvaret den 24. marts 2020.

Som der redegøres uddybende for i det følgende, skal besvarelsen af 24. marts 2020 ikke forstås sådan, at der ikke efter dansk ret kan foretages en national prøvelse af, om en EU-retsakt, der efter EU-institutionernes (EU-lovgivers og EU-Domstolens) opfattelse har hjemmel i EU’s traktatgrundlag, overskrider grænserne for den ved tiltrædelsesloven foretagne suverænitetsafgivelse.

2. De beføjelser, som er overladt til EU, er i tiltrædelsesloven (lov nr. 447 af 11. oktober 1972 om Danmarks tiltrædelse af De Europæiske Fællesskaber med senere ændringer) afgrænset ved en traktathenvisning.

Det fremgår således af § 2 i tiltrædelsesloven, at beføjelser, som efter grundloven tilkommer rigets myndigheder, i det omfang, det er fastsat i de i § 4 nævnte traktater mv., udøves af Den Europæiske Unions institutioner. Lovens § 4 indeholder henvisninger til det traktatgrundlag, der indfører bl.a. de regler, der nu er indeholdt i artikel 153 i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF), hvorefter der i et vist omfang kan udstedes bindende EU-retsakter om bl.a. arbejdsvilkår.

Højesteret udtalte sig i den såkaldte Maastricht-dom (optrykt i Ugeskrift for Retsvæsen 1998, side 800) om de danske domstoles mulighed for at efterprøve spørgsmål om, hvorvidt en EF (nu EU)-retsakt, som er opretholdt af EF (nu EU)-Domstolen, overskrider grænserne for den ved tiltrædelsesloven foretagne suverænitetsafgivelse (pr. 9.6):

”Ved tiltrædelsesloven er det anerkendt, at kompetencen til at prøve lovligheden og gyldigheden af EF-retsakter tilkommer EF-domstolen. Dette indebærer, at danske domstole ikke kan anse en EF-retsakt for uanvendelig i Danmark, uden at spørgsmålet om dens forenelighed med Traktaten har været prøvet af EF-domstolen, og at danske domstole i almindelighed kan lægge til grund, at EF-domstolens afgørelser herom ligger inden for suverænitetens grænser. Højesteret finder imidlertid, at det følger af bestemmelsen i grundlovens § 20, stk. 1, sammenholdt med danske domstoles adgang til at prøve lovens grundlovmæssighed, at domstolene ikke kan fratages adgangen til at prøve spørgsmål om, hvorvidt en EF-retsakt overskrider grænserne for den ved tiltrædelsesloven foretagne suverænitetssafgivelse. Danske domstole må derfor anse en EF-retsakt for uanvendelig i Danmark, hvis der skulle opstå den ekstraordinære situation, at det med den fornødne sikkerhed kan fastslås, at en EF-retsakt, der er opretholdt af EF-domstolen, bygger på en anvendelse af Traktaten, der ligger uden for suverænitetssafgivelsen ifølge tiltrædelsesloven. Tilsvarende gælder med hensyn til fællesskabsretlige regler og retsprincipper, som beror på EF-domstolens praksis.”

Det følger af det ovenstående, at der efter dansk ret kan foretages en national prøvelse af, om en EU-retsakt, der efter EU-institutionernes (EU-lovgivers og EU-Domstolens) opfattelse har hjemmel i EU's traktatgrundlag, overskrider grænserne for den ved tiltrædelsesloven foretagne suverænitetssafgivelse.

3. Som det fremgår af besvarelsen af spørgsmål 160 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg, er det endnu uklart, om og hvordan Kommissionen vil anvende artikel TEUF 153 til indirekte at fremme, at arbejdstagere får en anstændig løn.

Som anført i besvarelsen vil der – hvis Kommissionen fremlægger et forslag herom – skulle foretages en vurdering heraf, herunder af, om forslaget indhold ligger inden for rammerne af de beføjelser, der er overladt til EU i medfør af den danske tiltrædelseslov.